

MAGYAR POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egész évre	16 ft. — kr.
Félévre	8 " — "
Egy negyedre	4 " — "
Egy hónapra	1 " 50 "

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

A lyceumi nyomdában.

Kiadó hivatal:

A lyceumi nyomda „központi irodájá”-ban, főtér, gr. Teleki Domokos-ház.

HIRDETÉSI DIJAK

Otázor hasábozott sor ára 6 kr. Minden hirdetés után 80 kr.

bélyegilleték.

Nagyhirdetéseknél

kedvezmények.

NYILTÉR

soronként, vagy annak helye 25 kr.

Reklamok:

hírfűzérbe soronként 1 ft.

A KOLOZSVÁRI

LYCEUMI NYOMDA

A LEHETŐ GYORSAN ÉS LEGJUTÁNYOSB ÁRAKBAN

ELVÁLLAL MINDENFÉLE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁKAT.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Alólírott igazgatóság tisztelettel jelenti az összes t. cz. helybeli és vidéki közönségnek, hogy az ujonnan felszerelt lyceumi könyv- és könyomda, jelenleg már azon helyzetben van, hogy a legnagyobb megrendelésekig minden alakban a legujabb divatu betűk és minták szerint elfogad megrendeléseket, a többek között:

önálló munkák, röpiratok, felhívások, alapszabályok, takaré- és kisegítő pénztári könyvecskék, vonalozott munkák, falragaszok, tánczestély és majálisi mulatságokra meghívók, számlák, étlapok, körlevelek, szomorujelentéseket, sat. sat.

KÖNYOMDAI (lithographiai) MUNKÁK KÖZÖTT

MEGNYERŐK a legujabb minták szerint, MEGHÍVÓK, TÁNCZESTÉLY-
DEK, DISZOKLEVELEK, RÉSZVÉTELYVESEK, — sat. — sat.

Hivatalos munkákra

a nyomda papír-raktárt tart, s azokat gyári áron számítja mindig, s a felsőbb helyről előírt HIVATALOS NYOMTATVANYOK legnagyobb részéből KÉSZ RAKTÁRT TART, úgy hogy a megrendelő t. törvényszékek, járásbíróságok, megyei tisztségeknek a legtöbb esetben vidékre a megrendelést 24 óra alatt már postai uton megküldhetjük, s a mennyiben a megrendelés szokatlanabb forma volna, azt a legrövidebb idő alatt készítetteti el a rendelkezése alatt álló hat kö- és könyvsajtóján.

Az intézet szakértő kömetzőt tart, s ezen felül gondoskodva van, hogy a legművészeibb munkákat elkészíttesse, s e végre összeköttetésben áll a külföld legjelesebb műintézeteivel.

Minden megrendelés egyenesen a nyomdai igazgatósághoz utasítandó, hol minden darab nyomtatvány hivatalosan kezeltetik a kivitel pontosságáért.

Kolozsvárt, 1873.

A lyceumi nyomda igazgatósága.

A bányagilleték iránti törvényjavaslat.

Előttünk fekszik a bányagilleték iránt fennálló rendszabályok megváltoztatására célzó törvényjavaslat. E javaslat 17 cikkből áll, s e 17 § tökéletesen elég arra, hogy az állampolgárok részben igazságtalan terhes adóval terheltesse.

Az e részben eddig fennállott szabályok hiányosak, a mennyiben sokszor az ember nincs tisztában egy-egy ügylettel, hogy melyik fokozat alá tartozik, nincs e tekintetben utasítás. Más részben hiányosak azért is, mert míg egy ügylet a bányagilleték által igen megterhelhetik, más, mely inkább bírná a terhet, s sokkal méltányosabban is, kedvezménynek örvend.

Az előttünk fekvő törvényjavaslat nem a hiányok pótlását célozza, nem a méltányosság szempontját követi: új, drákói törvények megalkotására nyújt javaslatot, mely ha létesülne, az állampolgárok a legméltánytalansággal és legigazságtalanabbul sújthatnának, de első sorban szenvedne maga az igazságügy is.

Hogy fogalmunk lehessen ezen javaslatról, álljon itt rövid tartalma.

Minden beadvány, mely peres ügyekben az első bírósághoz ítélet hozataláig, vagy a végrehajtási eljárásban, vagy zárlat és biztosítás céljából beadatik, továbbá mindennemű jegyzőkönyvek, ha a tárgy értéke 50 forintot meg nem halad, minden példány és iv után 20 kr., ha a tárgy 50 forintot meghaladja, 50 kr. nyi bányagilletékkel látandó el. A perrendtartás 294. §-ban foglalt végzések elleni fellebbezések, valamint minden semmisségi panasz első példány és első íve — ha a főtárgy 50 forintot meg nem halad, 1, más esetben 2 fr. nyi bányagilletékkel ellátandó. A második példányra, s bármelyik példány minden ívére 50 kros bányagilleték teendő. Árverési folyamódványok, holtnak nyilváníttatási vagy amortizálást kérő folyamódványok első példány és íve egy forintot, a többi 50 krt fizet. A második bírósági ítéletek ellen benyújtott fellebbezések első példány és íve két-szeres bányagilletékkel fizet, ha oly ítélet ellen adatik be, mely az első bíróság ítéletét változtatja. Ha két egyenlő ítélet ellen adatik be fellebbezés, az első példány és iv háromszor annyit fizet, mint az első bíróságok ítéletei elleni fellebbezés, a többi példányok és ívek egyenkint 50 krt fizetnek.

Ha sommás eljárásban a fellebbezés szóval bejelentetik, a bejelentő a szabályszerű bányagilletéket 24 óra alatt a bíróságnak átadni köteles. A bányagilletékek háromszoros bírsággal sújthatnak, ezt elengedni vagy mérsékelni nem lehet. Első sorban a képviselő ügyvéd tartozik a bíróságot fizetni. Ingatlanok átruházásánál az eddig szokásos illeték-leengedése csak a javaslatban hosszasan részletezett okokon közti átruházásoknál tartatik fenn, minden más átruházásnál a teljes illeték fizetendő. Mindazon végérvényes ítéletől, melyeknél a per-tárgy értéke 800 forintot meghalad, a megítélt tárgy értékének 1% a illeték fejében fizetendő; ha a tárgy értéke meg nem becsülhető, az ítéletben az illeték 20 forintban állapítandó meg.

A telekkönyvi hatóságokhoz intézett minden-nemű beadványokra, az urbéri, tagosítási és arányosítási ügyekre, a választott bíróságokra átruházott ügyekre és a községi bíráskodásra nézve a jelen törvény nem vonatkozik. A közigazgatási ügyekben beadott azon felfolyamódványokra, melyek az első folyamódvasu hatóság határozata ellen adatik be, az eddigi 1 frt bányagilleték megmarad. A má-

sodfolyamódvasu hatóságok határozatai ellen beadott kérvények első íve és példány 2 frt alá esik.

Ez a tartalma a fennforgó törvényjavaslatnak. Eddig a beadvány, mely peres ügyekben az első bírósághoz ítélet hozataláig, vagy a végrehajtási eljárásban, a zárlat és biztosítás céljából beadatik, 50 fig 12 kr.; 50 frtot meghaladó ügyekben pedig 36 kr. bányagilletékkel látottat el. A prts 294 §-ban foglalt végzések elleni fellebbezések 50 fig 1 f. azonfelül 2 frt 50 kr., a többi példányok pedig rendes 12 kr., vagy 36 kr. bányagilletékkel látottak el. Az árverési példányok tekintett nélkül 1 frt; a semmisségi panaszok rendes 12 kr., vagy 36 kr. bányagilletékkel igényeltek. A második bíróság ítéletei ellen emelt fellebbezések tekintetében nem volt differentia.

Az eddigi szabályok értelmében a lefelvevő hivatalnokok nem részesültek jutalomban, — az absolutismus idejében divott azon helytelen rendszabály, hogy az állam által ugys fizetett hivatalnok, ezen fizetésen kívül azon összegben is részesítették, mely az államot illeti egészen, mert az állam megkérősitása céloztatott.

Ha meggondoljuk most, hogy az eddigi 12 kr. helyett 20 krajczárt, és a 36 kr. helyett 50 kr.; ugy a fellebbezési, árverési keresvények és semmisségi panaszok másodpéldányaira a rendes 12 kr. vagy 26 kr. helyett a szegény perlekedők 50 kros bányagilletékkel terhelhetnek, minden esetre azon meggyőződésre jutunk, hogy a bányagilletékek tulajdonzóit az igazságügy nagy rovására fun-gálhatnak csupán.

Kell, hogy az állampolgárok a perlekedéssel járó költségeket és kiadásokat az államnak vissza-terítsék, mert az állampénztára nem tehet oly köl-tekezéseket, melyeknek hordozása az állampolgárokat illeti. Kell tehát, hogy bányagilletékben vagy másképen kiro-t illetékben visszafizesse a perlekedő a bírósági királyi hivatalnok munkáját, melyért az az állampénztárból huzza a fizetést. De igazságtalanul válik ezen adó-zás azon pillanatban, midőn az állam megtakarítá-sokat s illetőleg nyereményeket vár ezen bányag-illetékekből; midőn zaklatás folytán az állampol-gárok odáig hajtatnak, hogy a rendes törvényhi-vatalnokok fizetésén kívül az államnak, az ilykép fizetett bányagilletékek által, tiszta tekintélyes tökélt bi-ztosítanak, ezen nyereményhez az államnak igénye, joga nincs s azért jogtalan, a legnagyobb mérték-ben igazságtalan.

Kérkápoly ur, ugy látszik, a bányagilletékből beszedett összegekkel szeretné a millió deficiteket fedezni. Kérkápoly ur, a mint látszik, annyira veszélyeztetve látja pénzügyünket, hogy minden áron azon javítani, főtevése. És egyedül ez által indokol-ható azon eljárás, hogy tekintet nélkül államunk más életfőtevéleire, mér az igazságügy nyakára is oly terheket, melyek az eddigi mértékben is súlyosak, még inkább megnehezítik.

Ha meggondoljuk azt, hogy a mi igazság-ügyünk ma is gyenge lábón áll, hitelünk kevés s inkább ennek megerősítésére kellene törekednünk — ha meggondoljuk, hogy a szegények, nyomo-rultak, az igazságkeresésben eddig is gátolva vol-tak egyedül finansziális szabályok következtében — hová jutunk Kerkápoly ur 17 §-ával, ha törvény-erőre emelkednének?

Parlamentünk bölcs belátása nem fogja en-gedni az igazságügy ily módon való megtámadá-sát, s a jogkörön kifelé gravitáló pénzügyminisz-tert a rendes kerékvágásba szorítandja.

Országgyűlés

A ház mai ülése igen érdekes volt. A pénz-ügyi bizottság egyik határozati javaslatának alkal-

kalmából Tisza Kálmán az incompatibilitás kérdé-sét vetette föl, mire a jobboldali szabadelvű töre-dék azzal ripostozott, hogy módosítványt nyújtott be, mely az incompatibilitás meg lehetős tág mér-vü — rendeleti uton alkalmazására indítványozza a miniszteriumot utasítani. Ez azután alkalmat adott Szlávy miniszterelnöknek azon kijelentésre, hogy az incompatibilitást mielőbb ohajtja foganatosítani; a jobboldaliak említett — s Perényi által benyuj-tott hat. javaslatát azonban visszautasítá. A kér-dés ezután igen hosszas vitának lett tárgya, te-rünk szűk volta tilt az egyes szónokok érdemele-ges méltatásától, valamint attól, hogy hozzászól-junk Pólya és Irányi két érdekes és fontos módo-sítványához, mely utóbbihoz Csengery Antal szolt a házban hozzá egy szakavatott és tartalmas beszédben. Itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a jobboldalon nagy volt a zavar, különösen az ugy-nevezett „hivatalnok padokon“, s a kisebbik Pulsz-ky egy igen hosszú és tartalmatlan oratóija alatt általános an el volt terjedve a házban a hír, hogy „megrendelésre“ huzza oly soká, értvén az alatt, hogy e felvonások közt zene arra szolgált, hogy a kormánypart előbbkelő egyéniségei ez alatt elké-szithessék a jelműzeket s megállapíthassák a sze-repeket e némileg váratlanul színre hozott, talán sok duplafizetéses ur részére igen is „szomorú“ játékra nézve. A vitában részt vett ugyan egy hi-vatalnok-képviselő: Szilágyi Dezős s bár pro domo, nem minden él és helyes érvelés nélkül beszélt; a holnapra maradt szavazásban azonban mint hall-juk, nem vesz részt a hivatalnok urak közül sen-ki, a mi, ha megvalósul, kétségkívül sokkal tapin-tatosabb eljárás lesz, mint mikor a tényleg ez urak által alkotott többség, a saját maguk fizeté-sét emelte nem egyszer fölebb.

Egy levél Kossuth Lajostól.

Kossuth Lajos egy igen érdekes levelét köz-li a „Térmetest“ február-elsőjén kelt száma, me-lyet nagy hasznáért Szontagh Miklós tr.-hoz inté-zett Turinból mult évi szept. 23-ikáról. A levél szövege imez: „Tisztelt tr. ur! — Igen nagyon kellemes meglepetésben részesített ön becses kül-deményével. Elmerengem a hazai virány kedves képviselőinek szemléltetése felett, melyek — a mint képzelheti ön — a számlázottak oly igen igen sokat tartognak. Fogadja ön szintoly nagyrabecsült, mint vártalan figyelemért legszivesebb köszönete-met. A növénypéldányokhoz mellékelt nyomtatvá-nyok nagyban növelték az első által felkeltett ér-dekeltséget. E nyomtatványok egyikét a „Termé-szet“ből már ismertem, de a „kárpati képeket“ nem; s hogy mennyire érdekelték ezek, meg fog-jak ön ítélni. Aból, hogy szokott levelezési időm kezembe, csakis oly célból, hogy egyelőre tartal-mával megismerkedjem, le sem tettem, míg végig nem olvastam, és éjféli után másfél órával kerül-tem ágyamba. Mosolyogva olvastam önnek és tá-rsának találékony modus procedendiét, anott a Kriván egyik sziklafalánál, mert hát én is ösme-rem azokat a mysticus syrien hangokat, melyekkel az alpesek virányremetűi csalogatják az embert tovább és tovább, fölebb és fölebb, a nélkül, hogy észrevenné az akadályokat, melyekkel az Ossát Pelionra halmazott földkéregkömivesek megállít-kiáltanak az andalgó vándor elé. Hiszen — kép-zelje ön — rajtam is megtörtént még az idén is, hogy azok a syrien hangok addig csalogattak 60 éves lábaimat, míg közel azon magasságban ta-láltam magamat, a hol a Mont Blanc első tuda-mányos megmászója Saussure ütötte fel 15 napra borzalmas kunyhóját, hogy ellesse a magasság tit-

ot felvonások drámát és „Not sod Bad, os we seem“ vígjátékot, melyek azonban nem kedvezőleg fo-gadtattak. Az 1841-ben megjelent „Ej és korány című novellát, 42-ben „Zanoui“ regény, „érett férfi korának kedvenc műve“ követte; mint maga Bulwer nevezte munkáját. Az utolsó Bulwer-félejen-sasions regény „Lucretia vagy az éj gyermekei“. Mi-után Bulwer elvesztette székét a parlamentben, uta-zást tett Németországban, hol ennek nyelvét és irodal-mát kezdé tanulmányozni, egyszersmind szorgalma-sal gyűjté az anyagot Schiller élet rajzához; melyt ki is adott Schiller „költeményei és balladái“-nak jeles fordítása mellett; 43-ban jelent meg „Az utolsó báró“ című történeti regénye. Ez évben halt meg anyja s ő felvére a Lytton nevet. 1852-ben újra bevá-lasztott Hertford-shire részéről a parlamentbe, hol a conservatív irányhoz hajlott, azonban füg-getlenítette magát a párt tekintetektől s gyakran szavazott pártja ellen. 1868-ban a lordok házába lépett mint pair. Itt azonban a whig-párt törek-véseit vallotta magáéinak.

Visszatérve Bulwer irodalmi munkásságára, 1848-ban „Harold, vagy az utolsó százsz király“-tör-téneti regény, 49-ben pedig Arthur király-epos 12 könyvben jelent meg tőle. Még ezután is számos regényt és novellát irt s kevéssé halála előtt is utolsó novellájának „Kenelm Chillingley“-nek cor-recturáját küldé el Londonba s valamint a jó har-czost karddal kezében, őt is — ugy szölvá — tollával kezében ragadta ki a halál az élők sorá-ból. — Utolsó pillanatáig dolgozott. Jan. 17-én pén-teken még egészséges volt, másnap pedig szomba-ton egy rögtöní fül-gyuladás sirba vitte.

Ennyit Bulwer változatosa, sokoldalú életéről és működéséről. A mi irodalmi munkásságának irányát és jellemzését illeti, róla így nyilatkozik

kait; mert hát feltettem magamban, hogy addig megyek, míg én is talállok egy Androsace bryoi-dest (Aretia helvetica Lin.) mint Saussure talál-t. Nálam — persze — ebben a megátalkodottságban semmi érdem sincs, mert az első ösztön, mely en-gem a természetudományok temploma felé noga-tott, mi türes-tagadás benne, csakis önzés volt. Nagyon sok szenvedés ért ez életben. Vigaszt-lásra vala szükségem. Megemlékeztem Chateau-briand mondására: „boldogok, a kik szeretik a természetet, azt megtalálják, s csakis őt találják meg a szerencsétlenség napjaiban.“ Hát én is rá-adtam életfáradt öreg fejemet, hogy megtaláljam a vigasztalót. És beszóltam hozzá a csillag-világ végtelenségébe, beszóltam hozzá a sziklarétegek, jegecek, kövületek műhelyébe; de azt meg kell vallanom, hogy ha nemleges vigasztalást nyújtot-tak is, ugy a nebulák oda fenn, mint a homok-szem ide lenn; mert azt az egy percnyi féreg-atómot, mit embernek neveznek, nevésségesen pé-rányi arányokra szállítják le az önbecszeretben minden örömeivel s fájdalmaival egyetemben, s ha jól esett is lelkennek megismerni és imádni tanulni istent a természetben, melynek hámula-tos törvényeiből a végtelen bölcsesség mindua-talan felém kiált; de örömet, positiv s öröklökü megújult örömet a természetudomány egyik ága sem nyújtott annyit, mint a Botanika. Ön becses adalékkal szaporította ez élvezetemet, — annál be-csessebbel, mert hazai — köszönet érte. Az igaz-ság azt hozná magával, hogy viszonzozzam szíves-ségét. Hanem rögtön nem tehetem. Mert igaz ugyan, hogy valamint az ön küldeményében van sok oly növény, mely alpesi, apennini s piemonti virányra szorított gyűjteményekben elő nem fordult, ugy ne-kem is lehetnek oly példányaim, melyekkel viszont talán ön nem bir; annyi legalább bizonyos, hogy sok oly példányom van, melyek Haszinszky kézi-könyvében elő nem fordulnak. Ilyenek például az Achillea ageratum, tomentosana nana, Alchemilla pen-taphylla, Androsace carnea, bryoides, Allium bore-ale, Artemisia vallesiaca, Blismus compressus, Che-nopodium augustanum, Licopodium helveticum, My-osotis nana, (Eritrichium nanum Schrad.) Neottia latifolia, Pedicularis incarnata és tuberosa, Pito-s-porum exiocrapum, Ophris antropophora, s a ter-mészet ama csodálatos személye az Ophris specu-lum, s az Orchisek főbb faja, pd. n. galeata, aztán a Saurus cornuus, a Campanula cenisia, a Saxif-raga hirsuta és sarmentosa, a Sempervivum arach-noideum s meg egy pár száz más; hanem a baj az, hogy a mint mondtam, én csak saját magam lelki vigasztalására, nem pedig ex professo ször-pölgetvén a természetudomány bilikomából, a mit gyűjtöttem, fel is ragasztottuk, ílház barátom segítségével; s a kettős példányokra inkább ho-szánkodtam, s azért többnyire el is szortam, mint-sem hogy megtartottam volna. — De ha meg élek egy tavaszt s nyarat, majd másékat teszek, s ha olyasmi jut szemem elé, a miről azt gondolhatom, hogy önnek talán még nincs, felszedem, összegyű-jtöm, miszerint szíves figyelmét viszonzozhassam. Ad-dig is köszönetem megújítása s nagyrabecsülésem kijelentése mellett van szerencsém önt barátságo-indulattal üdvözölni. Kossuth s. k.

Külföld.

Az angol és orosz kormány kö-zött állítólag eme pontokon történt megállapo-dás a középszásai ügyben: 1) Afghanistannak sem-leges területnek kell maradnia az orosz és angol birtokok közt; 2) az angol és orosz tartományok határait egy angol-orosz bizottság határozza meg; 3) e bizottság munkálatainak befejezése után a

Mähly), midőn öt Götthevel, W. Scottal, Thackerayvel és Dickenssel összeha-sonlítja. „Közte és Götthe között az a nagy kü-lömbőség van“ — így ír Mähly — hogy Bulwer minden regényében egy erkölcsi elvet tart szem előtt, míg Götthe nem is gondol a moralra. Götthe nagyobb költői kellemmel ír; míg Bulwer költé-szete és törekvése a célzatosság által van színez-ve. Ebben különbözik ő nagy földije- és elődétől W. Scottól is; ez, mint Götthe kedvvel és epi-kai kellemmel dolgozza fel az anyagot, míg Mähly alkot; Bulwer az övét az ész világából meríti és az ész tulnyomóan tevékeny annak alakításá-nál. Bulwer telve van az élet komolyságával, W. Scot alkotásaiban inkább az életöröm látható; Bulwer, mint philosoph a legnagyobb feladatok-ba fog s nézeteit azokról a regény köntösébe öltözteti.

Továbbá így jellemzi Mähly Bulwert. „A mi Bulwer regényeinek egyik főerékét képezte, az az előkelő világ ismerete. A rajz nem volt aris-tokratikusan csillogó színekkel kifényesítve, hanem sötét árnyat és tátongó örvényt mutatott fel. A high life urai és hölgyei borzalommal látták, hogy ők nem bérlői egyszersmind az erénynek. — Az irányzatosság és jellem, e két regényszin egybeol-vasztása nem sikerült mindig Bulwernek, jellemei rit-kán állnak a létezészt magaslátán.

Thackeray és Dickens, mint költők, határozottan felette állanak.

Szathmáry György.

*) Der Roman des XIX. Jahrhunderts. Von J. Mähly Prof. der Class. Philologie an der Univer-sität zu Basel. Berlin 1872. C. G. Lüderitz'sche Verlagsbuchhandlung.

TÁRCZA. Bulwer.

(Ért. 1806. májusban, — meg. 1873. jan. 18-án.)

A jeles angol regény, — novella — és dráma író: Edward George earl Bulwer-Lytton, az egye-sült királyság baronetje — nincs többé. F. hó 18-án halt meg Torquayban. Az angol irodalomban és közéletben elég tekintélyes állást foglalt el s ná-lunk is, miután néhány munkája magyarra van le-fordítva, eléggé ismeretes arra, hogy munka-és ered-mény-dus életére néhány visszapillantást tegyünk, megvilágítva egyszersmind életének és munkássá-gának azon oldalait, melyeket mi kevésbe ismerünk.

Anglia Bulwerben egy költőt, szónokot, ál-lamférfit, tudost, tanulmány, — novella — és re-gényírórt veszített el. — S na ezek sokoldalúságá-nál fogva nem is minden tekintetben kitűnő és rendkívüli, de a középszerűsüben minden esetre jóval felül emelkedett volt. Mint szónokot tiszte-letteljesen halgatta a parlament, s Derby reform-javaslatát fölött tartott beszédét az alsó ház vete-ránjai a parlamenti szónoklatok mesterművének nevezték. Mint államférfinak és miniszternek, neki köszönhetette Anglia a British Columbia és Queens-land gyarmatokat. Mint drámairót igen gyakran élvezi az angol közönség „Money“ (pénz) és „The Lady of Lyons“ (Lyons asszony) darabjainak elő-dása által. Kivált az előbbi London egyik legje-lesebb színházában: a „The Prince of Wales The-atre“-ban igen sokszor és nagy tetszés között adják.

Edward Bulwer-Lytton 1805. május hóban született Haydon Hallban. (Norfolkban.) Az elhalt Bulwer tábornoknak ő harmadik s legfiatalabb fia

A M. Polgár" egyes számai kaphatók a lyceumi nyomda központi irodájában. Délután 3 órakor a lap megjelenik pontosan.

két kormány formális okmányban ismeri el kelet-ázsiai birtokainak határait.

A khivai orosz expeditio nagy nyugtalanságot szül Stambulban, s aggodalommal várják, minő eljárást fog követni Angolország. A törökök úgy vannak meggyőződve ugyanis, hogy emez orosz mozgalom nem annyira a brit Indiát, mint inkább európai Törökországot fenyegeti, s hogy előbb fog a Duna fontos szerepet játszani ez ügyben, mint az Oxus vagy a Jaxartes. Mint hírlík, e nézet kezd Bécsben is lábra kapni. — Oroszországban nagy lelkesítéssel folynak az expeditio az előkészületek, fokozva azon minden-terjesszett hírt, hogy Khivában az orosz foglyok borzasztó kínzásokat szenvednek. Önkéntesek minden, még a legelőkelőbb osztályokból is tömegesen jelentkeznek, saját költségükön kinnálkódván csatlakozni az expeditiohoz. Egyszersmind India megtámadására vonatkozólag is számos haditerver forog közben, melyek közül legfigyelemre méltóbb Duhamel tk egykori persiai orosz követre 1854. évből, mely már a krimi háború alkalmával Miklós csár elé is beterjesztetett, s melyben egyebek közt azt tanácsolja, hogy egyelőre nem kell meghódítani Indiát, hanem csak az angolok uralmát lerombolni benne, mire egy általános felkelés magvátul szolgáló csekély erő is elegendő.

Az orosz csár születésnapjára nagyszerű katonai előkészületek folynak sz. Pétervárott, mint-hogy épen azon időre esik Vilmos császár látogatása.

A görög vízekben múlt hó 13-ka óta egy kis angol flotta időz, melynek megjelenését minden politikai jelentőség nélkülűnek mondják ugyan, de hogy látogatása mégis Görögország érdekében történt, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy midőn a görög király értesült, hogy az angol hajók a Pyraeus egyik kis kikötője előtt megjelen-tek, rögtön odasietett Athenből, s a mint a hajók a kikötőben befutottak, tüzente Hastings altenger-nagynak, hogy kész öt haladéktalanul kihajtatáson fogadni. A flotta tisztikara meg is jelent a királyi palotában, hol a királyi pár részéről a legduzzasabban fogadtatott s fényesen megvendégeltetett. 17-én aztán a királyi pár visszaadta a látogatást, s örömlövészek közt megjelent az angol hajókön is nagy érdeklődéssel szemlélte az ágyuk elcsúsztatására alkalmazott villanytelepet, sőt a királyné e telep segélyével sorbajátszóttat el maga az ágyukat. Két pokolgépet is sütött el ily villanyvezeték segélyével a királyné. Ezután fényes vendégség volt a hajón, melyben a királyi pár több kitünőségekkel együtt részt vett, valamint az ezt követett tánczban is, mit különböző dalok elénekélése, testgyakorlati mutatványok és fegyvertáncz követte.

Thiers bécsi utja élükén foglalkoztatja a párisi félhivatalos sajtót. Megy, nem megy Thiers, s ha megy, vajjon összeköttetésben lesz-e utja az elfoglalt francia terület kiürítésének kérdésével: az a kombinációk, vezérkikékek és kom-munikék tárgya. Egyik félhivatalos lap, mely Thiershez közel áll, a tényállást akként határozza meg, hogy Thiers bécsi utjára nézve még semmi bizonyos sem állapított meg; Thiers csak azon esetben fogna — mint Franciaország képviselője — Bécsbe menni; ha az európai uralkodók megegyeznének az iránt, hogy Bécsben e világkiállítás alkalmából kongresszust fognak tartani.

Bazin pöre, melyről a párisi lapok azt hirdetik, hogy az april 19-én fogja kezdetét venni a „Daily Telegraph” szerint, diplomaciai okok miatt elhalasztatik a francia terület végleges kiürítése. Hírlík — írja a nevezett lap levelezője — hogy a pár tárgyalása alatt a nemzetgyűlés nem fog ülésezni.

HIRHARANG.

Kolozsvárt, Február 5.

A farsang egyik legnépesebb táncmulatsága lesz alkalmasint az is, melyet a kolozsvári kereskedelmi és ipar kamara kiküldött bizottsága február 22-én a redoutban rendez a bécsi kiállítás felkúldendő iparosok kölcsönei fedezésére. Ugy halljuk a vidékről is készülődnek reá az iparosok. A meghívókat a napokban fogják szétküldeni.

A kolozsvári önkéntes tűzoltók vasárnap küldöttségileg kérték fel kibédi Biásini Domokosné urasszonyt, hogy a zászlószentelési ünnepükkel a zászlóanyaságot elvállalni szíveskedjék, mit késéggel el is fogadott.

Lengyel Endre ur a tegnapi délután

négy órakor vezette oltárhoz a kegyesrendiek templomában Korbuly Nina kisasszonyt. Ez ünnepélynek sok nézőjével az egész templom megtelt. Az ünnepély vendégei között Szathmárról is voltak többen. A boldog s valóban szép ifjú párt Lónhard ő méltósága eskette meg, csinos alkalmi beszéd kíséretében. Az új pár még az éjjeli vattal elutazott Szathmárra.

A jótékony négyeleti álarczos bálban előadandó élő képletek. 1. a) Cymon és Iphigénia. William Hunt festvénye után, b) Rómavidéki olasz földmivesek, Pollack képe után, előadják: a) K. Papp Miklós, gr. Bethlen Árpád. — b) Stein Gáborné, Kóvári Mihályné, b. Wesselényi Jenke, Stein Gábor. 2.) Nápolyi szüreti jelenet, Winterhalter képe után, előadják: Aubin Fanni, Csiky Teréz, Cserna Róza, Gyulay Jolán, gr. Schweinitz Irén, Simay Gabriella, Tisza Ilona, Horváth Kálmán, Szilvassy Béla. 3.) A bab-király áldomása. Baumé képe szerint, előadják: gr. Bánffy Béláné br. Wesselényi Rózsa, Belházy Ada, Bodola Erzs, K. Papp Miklós, Magyar Ilona, Tauffer Etelka, Ürmösy Piroska, gr. Csáky Miklós, Miksa Imre, Szereday Aladár, Teleki Imre, Ürmösy Lajos. 4. Az édes heverés. (Dolce far niente) Winterhalter festvénye után előadják: Barsay Mathilde, Boér Irma, Fülöp Ida, Korbuly Ida, gr. Kornizs Janka, Kóváry Dalma, gr. Teleki Elise, Barsay Domokos, br. Józsika Gyula, Maczedonffy Lajos. Az ideiglenes színpadot összeállította Beczkay, az új díszítményeket festették Lehmann a pesti és Beczkay a helybeli nemzeti színház díszítői.

Vukovics Sebőrt a gyászistenisztelet Temesvárott f. hó 1-én reggeli 11 órakor tartották a szerb püspök egyházában. A szertartást a „F. L.” szerint Zwetits, püspöki helyettes, nagy számu és fényes segédlettel végezte, megjelentek a vár- és megye, az állami hivatalok s a különböző testületek küldöttei és tagjai. Alig létezik néposztály mely ne vett volna részt e szomorú ünnepélyben. A boldogult férfinak hátrahagyott családja mély gyászba borulva jelent meg a szertartáson. A gyászszertartalon az elhunytak színes családi cimere és kalapja volt elhelyezve, mely jeleül szolgált annak, hogy egykori viselője a közügyeknek hatatos előmozdítója volt. A szertartás végeztével csendesen távoztak a közönség, melynek a kegyelet ezen ünnepélyén való részvétele ismét fényes bizonyosságot szolgált annak, hogy a valódi érdem és a tisztakeblü törekvés önkéntes elismerést, tiszteletet és ösztönkegyeletet érdemelt és úgy eltünteti a rang, a párt, a nemzeti és vallási különbözetet, mint semmi más.

Borzasztó szerencsétlenség történt jan. 29-án St. Michaelben, Gehen mellett. Egy munkás és neje, mint rendesen, dolgozni mentek, míg gyermekeiket otthon hagyták; azonban a faház, még eddig ismeretlen okból, hirtelen felgyúlt és a három gyermek beleégett.

Földrendést éreztek f. hó 1-én Tarnoczon, kevéssel estéli 7 óra előtt; az ingás 10—15 másodpercig tartott, azonban sem szerencsétlenség, sem nagyobb kár nem történt.

Uj vasutvonal Afrikában. Transval köztársaságban egy Port Nataltól a Delagoabölg építendő vasuton terveznek, mely előbb ivalakban a part mellett vonulna el, s ezután éj.—ny. irányban 600 mérföldnyire az ország belsejébe menne. Az óriás munkához közelebb már hozzáfogtak.

Csodaszülött. Sopronban 7 lábú malacot mutogtának.

Eredeti párbaj. A napokban két 12—13 éves fiú Párisban párbajt vívott. Az öldöklő fegyver nem volt sem pisztoly, sem kard, sem puská sem ágyu, hanem egyszerűen — parittyá, melyből azonban a „becsületben sértett” fél úgy oldalba teremtette egy követ ellenessé, egy butorású fiát, hogy ez veszélyesen megsebesült s eszméletlenül össze rogyott. A bűnös gyermeket elfogták.

Uj múzeumot építenek Bernben. A tanács az előleges költségek fedezésére 200,000 frankot szavazott meg, a szükségeltető telket pedig az állam adja.

Uj skopz. A moszkvai rendőrség erő-lyesen nyomozza a skopz — felekezett eszölös híveit, kik tudvalevőleg Oroszországban valóban veszélyes mérvben, szaporodtak el. A hatóság közelebből megtudta, hogy e borzasztó fanatikusok egyik tegetkintélyesebb főnöke senki más, mint a régi, hatalmas Gangarin herceg-család egy tagja, A herceget elfogták, azonban néhány nap mulva élettelenül találták fel börtönében. Moszkvában azt hiszik, hogy Gangarint meggyilkolták, még pedig mint mondják, a hatóság tudtával. Beszélík, hogy

a herceg talán „kellemetlen” felfedezéseket tehetett volna.

A bécsi világkiállítási palota rotundája már tökéletesen készen van. Az óriási mű, hivatalos világkiállítási lap szerint „szerencsésen” be van végezve, azonban mind a mérnökök, építé-szek, mind a munkások egész bizonyossággal állítják, hogy a rotunda 2—4 hüvelyknyire kétség-kívül ereszkedni fog.

Jó madár. A napokban egy 53 éves férfit bocsátottak el a gráci fenitőházból, ki nem kevesebb mint tizenhat különféle bűntényért volt már elítélve, és rövid időközökkel életideje felé, 27 évet töltött e börtönben.

Japánból. A japáni színészek és bűvészeknek tudokra adták, hogy még három évig üzhetik ugyan mesterségüket, de ez idő leteltével más „hasznos” foglalkozást kell keresniük. Addig átlátandja a reformosvár japáni kormány, hogy nem csak a „hasznos”-nak, hanem a „kellemes”-nek is meg van a maga helye és jogosultsága. — A napokban kibocsátványt hirdettek ki, mely szerint a japáni férfiaknak megengedtetik (mások szerint büntetés terhe alatt reájok parancsoltatott) hogy hajukat jövőre hosszúra növeszthessék, s nem kell többé leberetválniok, azonban csomóba kötte kell viselni.

Uj operette. A párisi Variétében mult Szerdán adták először Offenbach „Les braconiers” (A vad orók) című legújabb operettjét. A szöveget Chivot és Daru írták. Libretto, zene nagyon hasonlítanak a „Banditák”-éhoz.

Bérkocsiban tért haza X. ur lakására s csak ide érve vette észre, hogy nincs nála pénz, de restelvé megvallani ezt a bérkocsinak, így szólt hozzá. — Ördögbe egy aranyat ejtettem a kocsi párnái közé. Keresse, míg felszaladok és pénzt hozok! E szavakkal sietett fel a lépcsőn. Az első emeletre érve zörgést hall. A bérkocsis vágatott el; a helyett, hogy várta volna a pénzt biztos helyre sietett, megkeresendő az aranyat — Ez persze nem budapesti bérkocsissal történt.

Dumas Sándor és Magyarország. Dumas Sándor, „La femme du Claude” című színjátékának előadási jogát a bécsi Carlszínháznak engedvén át, az alkalommal az igazgatóhoz következő levelet intézett: A darab nálunk mint előre láttam, sok vitára adott okot; de közönségünk, melyet az utóbbi évek számos politikai eseménye nyugtalanított, kezdi azt megérteni, s reménylem, hogy a bécsi közönség, mely ura önmagának, s e pillanatban inkább művészeti mint más kérdésekkel foglalkozik, képes lesz fölismereni, hogy a „Femme du Claude” szerzője nem olyan szörnyeteg, minőnek őt honlapjaink némelyike kiküldött akar-ná. Ezennel küldöm a kéziratot, melyet magam javítottam, s egyszersmind a tulajdonjogot Bécsre, Ausztriára, Magyarországra nézve; én sem közvet-ve, sem közvetlenül Poroszországgal érintkezésbe jönni nem akarok; azért kijelentem, hogy a kizárólagos jog, melyet önnek átengedek, nem rejti magában a felhatalmazást a könyv kiadására és közzétételére; sőt szükség esetén inkább lemondok arról, hogy a darab Bécsbe színe kerüljön, semhogy megengedjem, hogy német nyelven ki-nyomassék, míg én azt francia nyelven közzé nem tettem. Továbbá, mint már előbb volt sze-rencsém közölni, azt óhajtom, hogy a tantiémek, melyek Magyarországból eshetőleg engem illetné-nek, ottan jótékony célokra fordíttassanak; jól tudom, hogy ezzel Magyarországnak nem nagy ajándékot adok, de ez csak valódi rokonszenvem kifejezése, melyet a magyaroknak adni bátor vagyok.

Népszínműi pályázat. A nemzeti színház igazgatója 100 arany pályadíjat tűz ki egy a mult, vagy közel mult, vagy a jelen magyar élet-ből merített eredeti népszínműre. Aránylagos becs mellett az oly pályaműnek előny adatik, melyben a népies elem túlsúlyban van. A nyertes mű a pályadíjon kívül a nemzeti színháznál szokásos jövedelmi harmadokban és százalékokban is része-sül; de előadási joga Buda-Pesten, kizárólag a nemzeti színházé. — A pályadíj a többi közt aránylag legjobb műnek 1873. évi octóber 1-én meg-osztatlanul kiadatik; kivéve ha a pályaművek kö-zül egy sem találhatók előadásra méltónak. A pá-lyadíjat egy, a nemzeti színház igazgatója által írókból és színészekből alakítandó bizottság fogja az igazgató elnökele alatt oda itelni. A pályamű-vek tisztán, idegen kézzel leírva, lapozva és be-kötve, a szerző nevét rejtő jelíggel levéllel 1873. évi augusztus 16-áig bezárólag alulírt titkárhoz kü-lendők be, azentul érkező darabok nem pályázhat-nak. A népszínműhöz szükséges zenét az igazgató.

ság készítetteti. — A pályanyertes mű kinyomatá-si joga az igazgatóságot illeti, és a szerzőt abból illető tisztelet díjt, a kiadóval kötött szerződés határozza meg. A pályaművek nem adatkak vissza. Pesten, jan. 6-án, Csepregi Lajos titkár.

Angliában a foglyok száma általában naponként 18,102. Évi tartásdíjuk 72 frt, napi munkabérük 45gr; e szerint egy fogoly körül körül-ből 30 frtba évenként, de a Barnstaplei fegyház-ban 790 frtba. Az összes 115 börtön kiadása 37,160 frt, bevétel 2,610 frt. Elbocsátva lett 60,167 fogoly, ebből segélyt kapott 4,245. mindössze 16,230 frtot.

Lucca Paulina végképp megvált a berlini operától. Miután a vinculumot lehette, a Herr General Director kiadta neki irásban, hogy szabad-ságát ezentul bárhol élvezheti. Lucca Paulina Ame-rikát választotta s hogy elég helyesen választott, bizonyítja az a 48,000 dollár, melylyel 30 előadás után a yankeek zsebe megkönyebbült. Lucca még egy negyed évig marad Amerikában, lihetőleg azért, hogy mint milliomas térjen vissza.

Dalmüstatisztika. 1872-ben egész Olasz-országban összesen 46 új olasz operát adtak elő különböző zeneszerzőktől. Valóban a mennyiség rendkívüli nagy. Kifünnő azonban csak kettő van köztük s ezek sem olyanok, hogy európai színo-vatra emelkednének.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

(Február 4-én 1873.)

5% metalliques 6880 — metalliques máj, és nov. eső kamattal 6760. — nemzeti kölcsön 72,10, 1860-diki államkölcsön 10375, Bankrésze-vé-nyek 967. Hitelrészvények 333,50 London, 190—Ezüst 10785 Cs. kir. arany —, — Napoleonondor 867 1/2.

Urbéri kötvények. Magyarországi 79, — Te-mesvári 76,50 Erdélyi 77, — Horváti 77,25.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

K. PAPP MIKLÓS.

NYILTTÉR. *)

Midőn átköltözésem miatt Bécsbe, Kolozs-vár városából eltávoztam, nem tehetem, hogy ezen város t. cz. közönsége iránt hálás tiszteletemet és bucsumat ki ne jelentsem, megköszönvén azon bi-zalmat, melylyel évek óta itt fennálló üzletemet megtisztelni kegyeskedett, s kérvén egyszersmind, hogy e becses bizalmat bécsi üzletémre is, melyet

Boscovitz cég alatt, Kohlmarkt 10. szám folytatandók kiterjesztsem, illetőleg átruházni szí-veskedjék. Midőn ígértem, hogy a becses megren-deléseknek hiven és pontosan eleget tennék: mély tisztelettel maradok a t. közönségnek és mondok bucsut mindazoknak, kikől azt személyesen nem vehetnek.

A Boscovitz, opticus.

Minden betegnek erő és egészség gyógy-szer és költség nélkül:

Revalescière Du Barry Londonból.

Egy betegség sem áhat ellent az izletes Revalescière du Barrynak és a gyógyszer költség nélkül elváltól min-den gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, lé-lekezés-, hólyag-, s vesebeteg, gümőkór, aszkor, asthmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hasmenést, almatlan-ságot, gyengeséget, aranyert, vízkór, láz, szédülést, vér-áramlatokat, fuligust, rozsdulást, és hánysást, még a tor-hesség alatt is, diabetest, meli kór, elsoványodást, köszvényt sápkórt. Kivonat 72,000 tanúsítványból, olv esetekben, melyek a gyógyszernek ellenállottak.

Revalville, (Seine Inferieure) 1863. nov. 27. Harminezhat év óta borzasztó szenvedtem asthmában (ró-vid lélekzt) és minden éjjel négy-ötör felkeltem kellem, hogy megne fuladjak. Minden gyógyszer siker nélkül maradt. Nyolcz nap óta eszem du Barry Revalescière-jét és csodá-latosan jól érzem magamat, zavartalan alom és szabad lé-legzéssel, melyet már évek óta nélkülözök. Az égnek és önnek legyen hála.

Büllet, lelkész.

Baar (Niederrhein, France) 1861. jun. 4. A Revalescière nálam csodáson hatott. Látásból ki-merült erőm visszatért, és új életet érzek, mint ifjúságom-ban. Étvágyom, melyet több év óta elvesztettem, visszatért és a terhes agnyomás, mely 40 éven át kínozott, felha-gyott. Újjászültem érzem magamat.

Ruff Dávid, földbírtokos

58,782 számu bizonyítvány. Soká szenvedtem étvágytalanságban és erős utáni há-nyásban. Az ön jeles Revalescière-je megváltotta a hánysást és étvágyamat helyreállította. M egyő ödemem az ön Reva-lescière-jének jrességéről indit arra, hogy azt más szenved-őknek is ajánljom.

Borger Károly.

62,914. számu bizonyítvány. We-tan, 1868. sept. 14. Minthogy éveken át idült aranyeres bajaim, májbeteg-ségem és eldugulásom ellen hiába alkalmaztam minden or-vosi segélyt, kétségbeesésben az ön Revalescière-jéhez folyamodtam. Nem adhatok eléggé hálát a jó Istennek és önnek ez értékes természetománnyért, mely rám kiszámít-hatlan jótét volt.

Steinmann Ferenec

Tápiálóból levén mint a hús, a Revalescière-találott és gyermeknek 50-szeres árat megakaritattja gyógyszer-ekben.

Bádogszelencékben fél fontos 1,50, 1 fontos 2,50, 2 fontos 4, 50, 5 font 10 frt, 12 fns, 20 frt, 24 fns, 36 frt. Revalescière kétszersültek szelencékben 2 f. 50, 4 f. 50, 6 f. 50, 8 f. 50, 10 f. 50, 12 f. 50, 14 f. 50, 16 f. 50, 18 f. 50, 20 f. 50, 22 f. 50, 24 f. 50, 26 f. 50, 28 f. 50, 30 f. 50, 32 f. 50, 34 f. 50, 36 f. 50, 38 f. 50, 40 f. 50, 42 f. 50, 44 f. 50, 46 f. 50, 48 f. 50, 50 f. 50, 52 f. 50, 54 f. 50, 56 f. 50, 58 f. 50, 60 f. 50, 62 f. 50, 64 f. 50, 66 f. 50, 68 f. 50, 70 f. 50, 72 f. 50, 74 f. 50, 76 f. 50, 78 f. 50, 80 f. 50, 82 f. 50, 84 f. 50, 86 f. 50, 88 f. 50, 90 f. 50, 92 f. 50, 94 f. 50, 96 f. 50, 98 f. 50, 100 f. 50. Kapható: Barry du Barry és társai Bécs, Wallischgasse 8. sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél, Pesten: Tó-ék, Prágában: Fürst J. Brünben. Eder F. Debrecezen-ben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél Kantás: Lo-vak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Domotornél, Pozsonyban: Pisztori Feliknél, Székes-Fehérvárott: Diebal-la Györgynél, Vajúhelyen: Conleger Ignácznál. Varadon: dr. Halter A.-nál, Agramban: Irgalmasok gyógyszerárá-ban, azon kívül a bécsi ház postai utáivány vagy utánvé-mellett szétküldi.

*) E rovatban megjelenő cikkekért a Szerkesz-tőségnek felelősséget nem vállal el. Szerk.

A bécsi értéktőzsde hivatalos jegyzései 1873 Február 3-áról.

	Adva	Tartva		Adva	Tartva		Adva	Tartva
A. államadósság.			M. nyeremény sorsjegy kölcsön	103 75	103 75	Clary f. 40. p. p.	—	—
5% Metalliques maj.—nov. kam.	68.65	68.75	M. bordézsma váltás	—	—	Keglevich f. 10 p. p.	—	18.—
5% ezüst	73.15	73.30	D. bankrészenyek:			Budai f. 40. o. é.	28.50	27.25
1839-es sorsjegyek 1/2 100 f.	307.—	309.—	Nemzeti bank	962.—	963.—	Pálffy f. 40. p. p.	26.75	27.25
1860-os sorsj. 5% 500 fton	103.75	104.—	Hitelintézeti részv.	334.50	335.—	Rudolf f. 10. o. é.	15.—	15.50
100	123.—	124.—	M. ált. földhitelintézet	181.—	182.—	Szalzburgi f. 20. o. é.	25.—	25.50
1864-es államkölcsön 100 ft.	149.—	149.50	M. munic. bank	—	—	G. ércz pénzek:		
B. urbéri kötvények:			E. Vasúti részvények:			Cs. kir. Arany	5.12	5.14
Magyarországi f. 100 5% o.	79.25	79.75	Első erdélyi vasúti részv.	176.75	177.25	20 frankos	8.68 1/2	8.67 1/2
Erdélyországi	77.25	77.75	Magyar keleti	126.50	127.—	Ezüst	107.75	108.—
C. kölcsönök:			F. magány sorsjegyek:			Porosz pénztárjegy (tallér)	1.62 3/4	1.63
Nemzeti kölcsön 100 f.	—	—	Hitel sorsjegy	184.50	186.—	London 10 font sterling	109.—	109.16
M. vasúti kölcsön f. 120 ezüst	98.50	99.—				Ezüst szelvény	—	—

